

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τό ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς, 1ης /14ης Ἀπριλίου 2023, ἔλαβε χώραν εἰς τόν Ναόν τῆς Ἀναστάσεως ἡ μεγαλοπρεπής καί κατανυκτική τελετή τοῦ Ἐπιταφίου.

Κατά τήν τελετήν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ἀναμιμνήσκεται τήν ἀπό τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ Ἀποκαθήλωσιν τοῦ ἀχράντου σώματος τοῦ Κυρίου ὑπό Ἰωσήφ τοῦ ἀπό Ἀριμαθαίας καί τήν ταφήν Αὐτοῦ εἰς τό ἐγγύς τοῦ Γολγοθᾶ μνημεῖον.

Ἡ τελετή ἤρχισε εἰς τό Καθολικόν μέ τόν Κανόνα «*Κύματι θαλάσσης*», ἕως ὅτου ἐνεδύθησαν ὁ Προεξάρχων αὐτῆς Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, οἱ Ἀρχιερεῖς καί οἱ Ἱερεῖς.

Ἄμα τούτῳ, ἐγένετο ἑναρξίς τῆς λιτανείας ἀπό τοῦ Καθολικοῦ πρός τά δεξιὰ, εἰς τό προσκύνημα «*Μή μου ἄπτου*» καί τό παρεκκλήσιον τῶν Κλαπῶν, τοῦ Ἁγίου Λογγίνου, τοῦ Ἀκανθίνου Στεφάνου, τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί τοῦ Ἀδάμ.

Ἀκολούθως ἐγένετο ἡ ἄνοδος εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Σταυρώσεως, ἔλαβε χώραν ἡ προσκύνησις εἰς τόν τόπον τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί ἡ ἄρσις τοῦ εἰλητοῦ τοῦ Ἐπιταφίου ἀπό τῆς Ἁγίας Τραπέζης.

Ἐν συνεχείᾳ πλησίον εἰς τόν χώρον τοῦ Προσκυνηματος τῆς Ἀποκαθηλώσεως ἀνεγνώσθη τό Εὐαγγέλιον τῆς Ἀποκαθηλώσεως τοῦ Κυρίου ἀπό τοῦ Σταυροῦ ὑπό Ἰωσήφ καί Νικοδήμου.

Τοῦ εἰλητοῦ αἰρομένου ὑπό ἑξὶ Ἀρχιερέων, ἔλαβε χώραν λιτανεία τρίς περίξ τοῦ Ἁγίου Τάφου καί ἀκολούθως ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πλακός τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Ἐψάλησαν ἐν συνεχείᾳ τά Ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου εἰς τρεῖς Στάσεις, Α' «*Ἡ Ζωή ἐν Τάφῳ...*», Β' «*Ἀξιόν ἔστιν...*», καί Γ' «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...*».

Εἰς ἐκάστην τούτων ἐγίνετο καί τό θυμίαμα κατά τό Τυπικόν.

Πρό τῶν Εὐλογηταρίων ἐξεφωνήθη τό κήρυγμα ὑπό τοῦ Γέροντος Ἀρχιεπισκοπάρχου Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου ὡς ἔπεται:

«Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Εὐλαβεῖς προσκυνηταί,

Ὅντως μεγάλα, θαυμαστά καί εὐεργετικά εἶναι τά ἔργα τοῦ Θεοῦ διὰ τόν ἄνθρωπον. «*Τά ἀόρατα Αὐτοῦ ἀπό κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται*» κατὰ τόν οὐρανόβαμον ἀπόστολον Παῦλον (Ρωμ. 1, 20). Μέ τά ποιήματα, τά δημιουργήματά Του, ὁ Θεός ἔδωσε εἰς τόν ἄνθρωπον καί τήν γνῶσιν τῆς αἰδίου, τῆς αἰωνίου Αὐτοῦ δυνάμεως καί τελειότητος. Καί ἐν ᾧ ταῦτα οὕτως ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως καί τῆς δημιουργίας, «*ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ὁ Θεός ἐλάλησε τοῖς ἀνθρώποις ἐν νύκτι*» (Ἑβρ. 1,1). Ὁ Θεός κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς τήν γῆν. Συγκαταβαίνων τοῖς ἀνθρώποις, «*ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί*» (Α' Τιμ. 3,16). Ἐνεφανίσθη ἀναμέσον τῶν ἀνθρώπων σεσαρκωμένος, εἰληφώς σάρκα ἀνθρωπίνην. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ὁ Μονογενής ἐγένετο καί υἱός τοῦ ἀνθρώπου, υἱός τῆς Παρθένου ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἐγνωρίσθη ὡς Θεάνθρωπος ἐν μιᾷ τῇ ὑποστάσει, δύο ταῖς φύσεσι, θελήμασι καί ἐνεργείαις. Ἐν τῷ φανέντι καί ἐπὶ γῆς ὁφθέντι Χριστῷ, «*ὁ Θεός ἦν ἐνεργῶν*».

Ὁ Χριστός, ἐλθὼν εἰς τήν γῆν, ἀπεκάλυψε εἰς ἡμᾶς τόν Πατέρα, πάντα δέ ὅσα ἐποίησε, ἐποίησε τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ. Ὁ Ἰδιος εἶπεν ὅτι «*οὐ ζητῶ τό θέλημα τό ἐμόν, ἀλλά τό θέλημα τοῦ πέμψαντός μου Πατρὸς*», (Ἰω. 5, 30). Αἱ πράξεις τοῦ Χριστοῦ εἶναι καί πράξεις τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ, καθ' ὅτι ὁ Ἰδιος εἶπεν, «*Ἐγὼ καί ὁ Πατήρ ἓν ἐσμεν*» (Ἰω. 10,30). Τό πλήρωμα τοῦ νόμου καί τῶν προφητῶν αὐτός ὑπάρχων Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί πληρῶν πᾶσαν τήν Πατρικὴν οἰκονομίαν», δέν κατέλυσεν, δέν κατήργησεν, ἀλλά ἐπλήρωσεν, συνεπλήρωσεν τόν νόμον Μωϋσέως. «*Ἦλευθέρωσεν ἡμᾶς τῇ ἐλευθερίᾳ*» (Γαλ. 5,1) ἐκ τῶν τυπικῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Ἀντί τοῦ «*ὀφθαλμόν ἀντί ὀφθαλμοῦ καί ὀδόντα ἀντί ὀδόντος*» (Ἐξοδ. 21,24), ἐδίδαξε καί ἐφήρμοσε τήν ἀγάπην ὅχι μόνον πρὸς τόν πλησίον ἀλλά καί πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Τῇ θεϊκῇ Αὐτοῦ δυνάμει καί ἐνεργείᾳ ἐθεράπευσεν ἀσθενεῖς, ὠμμάτωσε τυφλοὺς, ἐζωοποίησεν παραλύτους, ἀνέστησεν νεκρούς. Ἐνεκαίνιασεν τόν καιρόν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τόν καιρόν τοῦ Εὐαγγελίου, τόν νόμον τῆς χάριτος, «*ἐκήρυξε ἐνιαυτόν Κυρίου δεκτόν*» (Λουκ. 4,19). Ἐκάλεσε πρὸς ἑαυτόν «*πάντας τοὺς κοπιῶντας καί πεφορτισμένους, ἵνα ἀναπαύσῃ αὐτούς*», (Ματθ. 11,28). «*Τοὺς πεινῶντας καί διψῶντας, ξένους καί φυλακισμένους*» ἐκάλεσε «*ἀδελφούς Αὐτοῦ ἐλαχίστους*» (Ματθ. 25, 31-46). Γυναῖκα συλληφθεῖσαν ἐπὶ μοιχείᾳ δέν ἀπέπεμψεν εἰς λιθοβολισμόν, ἀλλά ἀπέστειλε νά ζήσῃ νέαν ζωὴν. Ληστήν ἐπὶ σταυροῦ Αὐτῷ συσταυρούμενον δέν κατεδίκασεν, ἀλλά εἰσήγαγεν πρῶτον εἰς τόν παράδεισον θέσαντα ὡς κλεῖδα εἰσόδου τήν μετάνοιαν. Πρὸς τί ὅλα ταῦτα; Διὰ νά σωθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὡς εἶπε, «*τό Σάββατον ἐγένετο διὰ τόν ἄνθρωπον καί οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τό Σάββατον*» (Μάρκ. 2,27). Διὰ τόν Ὑψιστον ὑψίστην ἀξίαν ἀποτελεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

Καί ἐπειδὴ, ὡς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, «*τά πάντα προσίεται, ἵνα σώσῃ τόν ἄνθρωπον*», ἔτι καί σταυρόν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκουσίως ὑπέμεινε. «*Ἐνῷ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα καί τολμᾷ τις ἀποθανεῖν, κατὰ τόν ἀπόστολον Παῦλον, «Χριστός ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε, ἡμῶν ἀσεβῶν ὄντων»*». (Ρωμ. 5, 7-8). Διὰ τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ κατήλθεν εἰς τόν Ἄδην ὁ Χριστός καί ἀνεζήτησε καί ἐκεῖ τόν πλανηθέντα Προπάτορα καί ὅλους τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Ἡ εἰς Ἄδου δέ κάθοδος Αὐτοῦ ἀποτελεῖ καί τήν ἀνάστασιν Αὐτοῦ, ὡς δηλοῖ τοῦτο ἡ Ὁρθόδοξος εἰκὼν τῆς Ἀναστάσεως. Τοῦτο, τό μυστήριον τοῦ σταυροῦ, κατὰ τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Δαμασκηνόν, εἶναι τό μέγιστον καί τό πλέον ἀξιοθαύμαστον τῶν θαυματουργημάτων τοῦ Χριστοῦ. «*Ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ*», ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «*τοῖς μέν ἀπολλυμένοις*» (Κορ. Α' 1,18), δι' ἐκείνους δηλαδή οἱ ὁποῖοι μέ τήν ἐλευθέραν των ἐκλογὴν βαδίζουν τόν δρόμον τῆς ἀπωλείας, εἶναι μωρία,

άνοησία. « Ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ εἶναι Ἰουδαίοις σκάνδαλον, Ἑλλήσι δέ μωρία» (Κορ. Α΄, 1-23), διότι ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός, διά μέν τούς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι ἀναμένουν τόν Χριστόν Μεσσίαν ὡς ἐπίγειον βασιλέα, εἶναι πρόσκομμα, ἐπί τοῦ ὁποῖου σκοντάφτουν καί δέν πιστεύουν, διά δέ τούς Ἑλλήνας εἰδωλολάτρας ὁ ἐσταυρωμένος θεός, ὁ ὁποῖος δέν ἐνίκησε τούς ἐχθρούς του, παρουσιάζεται ὡς ἰδέα μωρά καί ἀνόητος. Γιά τούς πιστεύοντας ὅμως Ἰουδαίους καί Ἑλλήνας ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός εἶναι « θεοῦ δύναμις καί θεοῦ σοφία» (Κορ. Α΄, 1-24) καί σωτηρία.

Τοῦτον τόν σταυρόν τοῦ Ἐσταυρωμένου καί Ἀναστάντος Χριστοῦ αἶρει καί τό σῶμα Αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Ἀναστάς Χριστός εἶναι διά τήν ἐκκλησίαν ὁ Ἐσταυρωμένος Χριστός, «*Ἰησοῦν ζητεῖτε τόν Ναζαρηνόν τόν Ἐσταυρωμένον;*» (Μάρκ. 16,6), εἶπον αἱ Μυροφόροι. Ὁ Χριστός προβάλλεται πάντοτε ὑπό τῆς Ἐκκλησίας ὁπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης ἐκάστου ἱεροῦ ναοῦ ὡς ὁ Ἐσταυρωμένος Νυμφίος αὐτῆς. Ὡς ἡ ἐπί τῆς γῆς ζωή τοῦ Κυρίου ἦτο ἐσταυρωμένη ἀναστάσιμος, οὕτως καί ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἐπί τῆς γῆς εἶναι ἐσταυρωμένη ἀναστάσιμος. Ἡ Ἐκκλησία δέν θριαμβολογεῖ, δέν ἐπαίρεται, ἀλλά πάσχει, συμπάσχει μετά τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου, πάσχοντος ἀπό τά πάθη του, ἀπό τήν ἔλλειψιν πυξίδος ζωῆς, ἀπό τήν ἐκμετάλλευσιν «*τῶν ἀρχόντων τῆς γῆς*» καί ἀπό τό αἱματοκύλισμα, ἀδελφικόν ἐνίοτε εἰς τά πεδία τοῦ πολέμου, εἰς τά ὁποῖα εἰς οὐδέν λογίζεται ἡ ἀνθρωπίνη ζωή.

Συμπάσχουσα μεθ' ὅλων τῶν πασχόντων ἀνά τόν κόσμον, ἰδίᾳ ὅμως μετά τῶν τέκνων τοῦ ἐντοπίου ποιμνίου αὐτῆς, ἐν οἷς καί οἱ συρρεύσαντες ἀθρόοι εὐλαβεῖς προσκυνηταί, ἡ τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησία, Σιών ἡ Ἁγία, «*ἡ Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ δεξαμένη πρώτη ἅφεςιν ἁμαρτιῶν διά τῆς Ἀναστάσεως*», ἔχει τό προνόμιον, τήν εὐλογίαν, νά μαρτυρῇ καί νά κηρύττῃ Χριστόν Ἐσταυρωμένον καί Ἀναστάντα εἰς ὅλους τούς τόπους τῆς κατὰ σάρκα ἐμφανείας τοῦ Κυρίου καί αὐτήν τήν ὥραν κατὰ τήν σεμνήν καί κατανυκτικήν τελετήν ταύτην τοῦ ἱεροῦ Ἐπιταφίου, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ταφῆς καί τῆς εἰς Ἄδου Καθόδου τοῦ Κυρίου, τῆς ὁποίας προΐσταται ὁ σεπτός Προκαθήμενος Ἱεροσολύμων Μακαριώτατος Πατριάρχης Θεόφιλος, δέεται ὑπέρ εἰρήνης καί ἀγαθῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου καί ὑπέρ τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἔπαινον τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν γένους καί δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι θεοῦ ἡμῶν. Ἀμήν».

Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλησαν τὰ Εὐλογητάρια, οἱ Αἵνοι, ἡ Δοξολογία πρό τοῦ Ἁγίου Τάφου καί ἀκολούθως εἰς τό Καθολικόν τὰ Ἀναγνώσματα καί ἐψάλησαν τὰ τροπάρια: «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπό τοῦ ξύλου καθελὼν*» καί ἐτοποθετήθη τό εἰλητόν ἐπάνω εἰς τήν Ἁγίαν Τράπεζαν.

Τέλος, τῶν κωδῶνων κρουομένων, ἡ Πατριαρχική Συνοδεία ἀνῆλθεν εἰς τό Πατριαρχεῖον.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας